

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9 Μαρτίου 2019

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 45

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4602

Έρευνα, εκμετάλλευση και διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού της Χώρας, σύσταση Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, ιδιοκτησιακός διαχωρισμός δικτύων διανομής φυσικού αερίου και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΕΡΕΥΝΑ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΤΟΥ ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ**

**Άρθρο 1
Σκοπός**

1. Σκοπός του παρόντος Μέρους (άρθρα 1 έως 24), είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για την ορθολογική αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού της Χώρας.

Αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού θεωρείται η έρευνα, η εκμετάλλευση και η διαχείρισή του. Η αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού, ως ανανεώσιμης πηγής ενέργειας, προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη και εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, ότι, το δικαίωμα διαχείρισης και εκμετάλλευσης του γεωθερμικού δυναμικού κατισχύει του δικαιώματος εκμετάλλευσης άλλων μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, εφόσον κατά την κρίση του η συγκεκριμένη αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού είναι μεγαλύτερης σημασίας για την εθνική οικονομία.

**Άρθρο 2
Ορισμοί**

1. Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους Α΄ (άρθρα 1 έως 24) ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ε.Α.Γ.Μ.Ε.): το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που συστήνεται με το άρθρο 25.

β) Γεωθερμικό δυναμικό (ΓΘΔ): είναι το σύνολο των γηγενών φυσικών θερμών ρευστών, επιφανειακών ή υπογείων, και της θερμότητας των γεωλογικών σχηματισμών, που η θερμοκρασία τους υπερβαίνει τους 30°C.

γ) Γεωθερμικό πεδίο: είναι ο ενιαίος μεταλλευτικός χώρος μέσα στον οποίο έχει εντοπιστεί γεωθερμικό δυναμικό.

δ) Περιοχή γεωθερμικού ενδιαφέροντος (ΠΓΘΕ): είναι ο ευρύτερος χώρος μέσα στον οποίο υπάρχουν ενδείξεις παρουσίας γεωθερμικού δυναμικού θερμοκρασίας έως 90°C.

ε) Προϊόν του γεωθερμικού δυναμικού: θεωρείται το αξιοποιήσιμο θερμοενεργειακό του περιεχόμενο.

στ) Παραπροϊόντα του γεωθερμικού δυναμικού: θεωρούνται άλλα προϊόντα που συμπαράγονται κατά την εκμετάλλευση εκτός από το θερμοενεργειακό περιεχόμενο του γεωθερμικού δυναμικού.

ζ) Υποπροϊόν του γεωθερμικού δυναμικού: θεωρείται το γεωθερμικό ρευστό που απομένει, ύστερα από την απόληψη των κατά τα ανωτέρω προϊόντων και παραπροϊόντων.

η) Εκμετάλλευση του γεωθερμικού δυναμικού: αποτελεί το σύνολο των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην παραγωγική (άντληση) απόληψη του προϊόντος και παραπροϊόντων και την ασφαλή διάθεση του υποπροϊόντος.

θ) Διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού: αποτελεί το σύνολο των δραστηριοτήτων που ρυθμίζουν την εκμετάλλευση του γεωθερμικού ρευστού από τα υπόγεια γεωθερμικά συστήματα, με σκοπό τη βιώσιμη – ορθολογική και ολοκληρωμένη αξιοποίησή του. Η διαχείριση αναφέρεται στο σύνολο του γεωθερμικού πεδίου.

2. Τα γεωθερμικά πεδία διακρίνονται ως τοπικού και εθνικού ενδιαφέροντος. Στα τοπικού ενδιαφέροντος η θερμοκρασία του προϊόντος κυμαίνεται από 30°C έως και 90°C. Στα εθνικού ενδιαφέροντος η θερμοκρασία του προϊόντος υπερβαίνει τους 90°C.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα χαρακτηριστικά προκειμένου μια περιοχή να χαρακτηριστεί ως γεωθερμικό πεδίο ή ως περιοχή γεωθερμικού ενδιαφέροντος.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνώμη της Ε.Α.Γ.Μ.Ε., γίνεται ο χαρακτηρισμός κάθε γεωθερμικού πεδίου και η υπαγωγή του σε κατηγορία τοπικού ή εθνικού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία. Η απόφαση αυτή τροποποιείται, εφόσον αυτό απαιτείται από νεότερα στοιχεία. Η τροποποίηση γίνεται ύστερα από

βανομένου του δικηγορικού και οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται μέλη της ΡΑΕ να διορίζονται μέλη ΔΕΠ και να αναλαμβάνουν διδακτικά καθήκοντα πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης με καθεστώς μερικής απασχόλησης.».

2. α) Η παράγραφος 2 του άρθρου 45 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Με τον Κανονισμό αυτόν, καθορίζονται ιδίως τα εξής:

α) η διάρθρωση της Γραμματείας της ΡΑΕ σε Διευθύνσεις, Τμήματα, αυτοτελή Τμήματα και αυτοτελή Γραφεία, β) οι βασικές αρμοδιότητες των Διευθύνσεων και των αυτοτελών Γραφείων,

γ) οι ειδικότητες, τα προσόντα, τα κριτήρια και οι λεπτομέρειες πρόσληψης του προσωπικού της Γραμματείας της ΡΑΕ και οι όροι εργασίας του. Η κατανομή του προσωπικού στις επιμέρους Διευθύνσεις, Τμήματα και αυτοτελή Γραφεία γίνεται με απόφαση της ΡΑΕ,

δ) ο τρόπος λειτουργίας του Υπηρεσιακού Συμβουλίου και του Πειθαρχικού Συμβουλίου της ΡΑΕ,

ε) ο τρόπος και η διαδικασία για την αξιολόγηση του προσωπικού της Γραμματείας της ΡΑΕ, καθώς και των εμπίσθων δικηγόρων της Αρχής,

στ) ο τρόπος διαχείρισης των πόρων της ΡΑΕ και κάθε σχετικό ζήτημα, σχετικά με την οικονομική διαχείριση της ΡΑΕ και τις προμήθειες αγαθών και υπηρεσιών,

ζ) η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής Προϊσταμένων και κάθε άλλη αναγκαία σχετική λεπτομέρεια,

η) η εσωτερική λειτουργία της ΡΑΕ και ιδίως, η διαδικασία των συνεδριάσεων και λήψης αποφάσεων,

θ) οι λεπτομέρειες σχετικά με την πειθαρχική διαδικασία των μελών της ΡΑΕ,

ι) τα θέματα που αφορούν τη δημόσια διαβούλευση, τις ελάχιστες προϋποθέσεις δημοσιότητας και το περιεχόμενο αυτής, τη διαδικασία και κάθε άλλη λεπτομέρεια,

ια) οι κανόνες δεοντολογίας που διέπουν τα μέλη της ΡΑΕ και το προσωπικό της Γραμματείας της, καθώς και τους συνεργάτες της,

ιβ) οι διαδικασίες σχετικά με την έγκριση των μετακινήσεων των μελών της ΡΑΕ και του προσωπικού της, ιγ) κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα σχετικό με τη λειτουργία και την οργάνωση των υπηρεσιών της ΡΑΕ.».

β) Στο άρθρο 45 προστίθενται παράγραφοι 3 και 4 ως εξής:

«3. Με απόφαση της ΡΑΕ εγκρίνονται τα περιγράμματα των θέσεων εργασίας όλου του προσωπικού της Γραμματείας.

4. Η ΡΑΕ μπορεί για την εύρυθμη λειτουργία της να εκδίδει εγκυκλίους, σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται κατά την εφαρμογή του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας και Διαχείρισης.».

3. Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου παύει η συμμετοχή της ΡΑΕ σε οποιαδήποτε διαδικασία ή επιτροπή φιλικής διαπραγματεύσεως έχει ενεργοποιηθεί ή ενεργοποιείται, σύμφωνα με τους όρους των ισχυουσών συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., οι οποίες έχουν συναφθεί βάσει των πρότυπων συμβάσεων πώλησης του άρθρου 12 του ν. 3468/2006. Οι φιλικές διαπραγματεύσεις που έχουν εκ-

κινήσει, διενεργούνται από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη, χωρίς τη συμμετοχή της ΡΑΕ. Το πρακτικό των διαπραγματεύσεων συντάσσεται και υπογράφεται από τα μέρη και κοινοποιείται στη ΡΑΕ.

4. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 81 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Δεν απαιτείται Άδεια Προμήθειας για την πώληση φυσικού αερίου από πρατήρια παροχής καυσίμων και ενέργειας για τελική χρήση σε κινητήρες οχημάτων».

5. Το τρίτο εδάφιο του άρθρου 93 αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις παραχώρησης της χρήσης, ανάπτυξης και εκμετάλλευσης κάθε υπόγειου φυσικού χώρου για την αποθήκευση Φυσικού Αερίου και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια.».

6. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 12 του άρθρου 132 προστίθενται οι λέξεις «για τις περιπτώσεις α', γ', δ' και ε' της παραγράφου 11.».

7. Στο άρθρο 132 προστίθεται παράγραφος 13 ως εξής:

«13. Ειδικά για την περίπτωση β' της παραγράφου 11, η συνδρομή των προϋποθέσεων εξαίρεσης, διαπιστώνεται με απόφαση του αρμόδιου Διαχειριστή ΕΔ-ΔΗΕ ή ΕΣΜΗΕ, ανάλογα με το σημείο σύνδεσης του καταναλωτή, και για τον σκοπό αυτό τηρείται από τους αρμόδιους Διαχειριστές Ειδικό Μητρώο Εξαιρέσεων, το οποίο αναρτάται στην ιστοσελίδα τους. Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων και εξέτασης των φακέλων καθορίζεται με απόφαση του αρμόδιου Διαχειριστή, η οποία εγκρίνεται από τη ΡΑΕ και αναρτάται στην ιστοσελίδα του αρμόδιου Διαχειριστή.».

Άρθρο 70 **Τροποποίηση διατάξεων** **του ν. 4122/2013 (Α' 42)**

1. Η παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4122/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Από την 1.1.2021, όλα τα νέα κτίρια πρέπει να είναι κτίρια σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας. Για τα νέα κτίρια που είναι ιδιοκτησία του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και προορίζονται για στέγαση υπηρεσιών του, η υποχρέωση αυτή τίθεται σε ισχύ από την 1.1.2019. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι ειδικές περιπτώσεις κτιρίων, για τις οποίες η ανάλυση της σχέσης κόστους-οφέλους για τον οικονομικό κύκλο ζωής του συγκεκριμένου κτιρίου έχει αρνητικό αποτέλεσμα και οι οποίες εξαιρούνται από την υποχρέωση της παρούσας παραγράφου.».

2. Η παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4122/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την έκδοση οικοδομικής άδειας νέου ή ριζικά ανακαινιζόμενου υφιστάμενου κτιρίου ή κτιριακής μονάδας, εκπονείται και υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.) η οριζόμενη στην παράγραφο 25 του άρθρου 2 Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης (ΜΕΑ) του κτιρίου. Από την 1.1.2020, για την έκδοση οικοδομικής άδειας νέου κτιρίου, υποβάλλεται ΜΕΑ που τεκμηριώνει ότι το κτίριο πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές και τις

ελάχιστες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης κτιρίου σχεδόν μηδενικής κατανάλωσης ενέργειας.»

Άρθρο 71
Τροποποίηση διατάξεων
του ν. 4342/2015 (Α' 143)

1. Στο άρθρο 7 του ν. 4342/2015 προστίθεται παράγραφος 14 ως εξής:

«14. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η διαδικασία ορισμού Ενεργειακών Υπευθύνων σε κτίρια που χρησιμοποιούνται από το Δημόσιο και τον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα και προσδιορίζονται τα απαραίτητα τυπικά προσόντα και οι σχετικές αρμοδιότητες, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.»

2. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4342/2015 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Κατηγορία Α': κτίρια κατοικιών, κτίρια γραφείων έως και δύο χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα (2.000 τ.μ.), εμπορικά καταστήματα έως και δύο χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα (2.000 τ.μ.) και επαγγελματικά εργαστήρια.»

Άρθρο 72
Τροποποίηση διατάξεων
του ν. 4414/2016 (Α' 149)

Στον ν. 4414/2016 επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 3 η λέξη «μεθεπόμενου» αντικαθίσταται με τη λέξη «επόμενου».

2. Στο τέλος της παραγράφου 21 του άρθρου 3 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι κάτοχοι των εν λόγω σταθμών, εφόσον για την υφιστάμενη ισχύ παραγωγής έχουν συνάψει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης και οι σταθμοί τους δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική), συνάπτουν νέα σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης για τη συνολική ισχύ παραγωγής τους. Ο τύπος Λειτουργικής Ενίσχυσης και η Τ.Α. της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζεται με βάση τη συνολική ισχύ παραγωγής σε σχέση με τα όρια εγκατεστημένης ισχύος ή μέγιστης ισχύος παραγωγής των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5. Με τη σύναψη της νέας σύμβασης, η αρχική σύμβαση λύεται αυτοδίκαια. Ειδικά σε περίπτωση σταθμών που έχουν επιλεγεί για στήριξη Λειτουργικής Ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, η νέα σύμβαση διέπεται από την Τ.Α. που προέκυψε από την αντίστοιχη υποβολή προσφοράς στο πλαίσιο της εν λόγω ανταγωνιστικής διαδικασίας.

Οι κάτοχοι των εν λόγω σταθμών, εφόσον για την υφιστάμενη ισχύ παραγωγής έχουν συνάψει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης και οι σταθμοί τους έχουν τεθεί σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) και η Τ.Α. για την πρόσθετη ισχύ παραγωγής κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση α' ταυτίζεται με την Τ.Α. της αρχικής σύμβασης, συνάπτουν νέα σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης για τη συνολική ισχύ παραγωγής τους με την ίδια ημερομηνία λήξης με αυτή της αρχικής σύμβασης. Ο τύπος Λειτουργικής Ενίσχυσης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζεται με βάση τη συνολική ισχύ παραγωγής σε σχέση με τα όρια εγκατεστημένης ισχύος ή μέγιστης ισχύος παραγωγής των περιπτώσεων α' και

β' της παραγράφου 5. Κατά την ημερομηνία θέσης σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) της πρόσθετης ισχύος παραγωγής, η νέα σύμβαση τίθεται σε ισχύ και η αρχική λύεται αυτοδίκαια.

Ειδικά σε περιπτώσεις, όπου για την πρόσθετη ισχύ έχει συναφθεί διακριτή ΣΕΔΠ και η Τ.Α. που διέπει τις δύο Συμβάσεις Λειτουργικής Ενίσχυσης είναι η ίδια, τότε τροποποιείται η αρχική σύμβαση, ώστε να αφορά στη συνολική ισχύ παραγωγής και η σύμβαση που αφορά στην πρόσθετη ισχύ λύεται αυτοδίκαια.»

3. Στο πίνακα 1 της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 προστίθενται κατηγορίες 29 και 30 ως εξής:

29	Ηλιακή Ενέργεια που αξιοποιείται με φωτοβολταϊκούς σταθμούς με εγκατεστημένη ισχύ <500 kW	μεσοσταθμική Τ.Α. που προέκυψε κατά τις τρεις (3) προηγούμενες πριν την τελευταία ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών που αφορούν στην ίδια τεχνολογία προσαυξημένη κατά 5%.
30	Ηλιακή Ενέργεια που αξιοποιείται με φωτοβολταϊκούς σταθμούς που ανήκουν σε Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018 με εγκατεστημένη ισχύ <=1MW ή σε κατ'επάγγελμα αγρότες με εγκατεστημένη ισχύ <500 kW	μεσοσταθμική Τ.Α. που προέκυψε κατά τις τρεις (3) προηγούμενες πριν την τελευταία ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών που αφορούν στην εν λόγω κατηγορία φ/β σταθμών ή, αν δεν έχουν διενεργηθεί διαγωνισμοί στην κατηγορία, στην ίδια τεχνολογία προσαυξημένη κατά 10%.

4. Η Τιμή Αναφοράς της κατηγορίας 29 του πίνακα 1 της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016 ισχύει από 1.1.2020.

5. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 μετά τις λέξεις «από την 1η Ιανουαρίου 2016» προστίθενται οι λέξεις «έως την 31η Δεκεμβρίου 2019».

6. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 4 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς του Πίνακα 1 της περίπτωσης β' της παραγράφου 1, οι Τ.Α. της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ισχύουν για τους σταθμούς που τίθενται σε λειτουργία (κανονική ή δοκιμαστική) από την πρώτη ημέρα του επόμενου ημερολογιακού έτους από το έτος έκδοσης της απόφασης.»

7. α) Στο άρθρο 7 προστίθεται παράγραφος 3α ως εξής:

«3α. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 3 του άρθρου 4, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο άμεσα ή έμμεσα μέσω της συμμετοχής του στη διοίκηση ή ως μέτοχος, εταίρος ή μέλος νομικού προσώπου με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής απαγορεύεται να συνάπτει σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, για περισσότερα από δύο (2) έργα της ίδιας τεχνολογίας, εφόσον οι τεχνολογίες ενισχύονται μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών.

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ), κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων για τη λήψη ή την τροποποίηση λόγω μείωσης της ισχύος αδειών παραγωγής για αιολικούς